

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ακαδημαϊκό έτος: 2012-13

Πέμπτη	4/10/12	BX	Παθήσεις ήπατος	Μηλιάς
Τρίτη	9/10/12	BX	Οξεία κοιλία	Φωτιάδης
Τετάρτη	10/10/12	AX	Περιτονίτιδα-Ενδοκοιλιακές λοιμώξεις	Χριστόπουλος
Πέμπτη	11/10/12	BX	Ειλεός	Τσάχαλης
Τρίτη	16/10/12	BX	Αρχές λαπαροσκοπικής χειρουργικής	Βακάλης
Τετάρτη	17/10/12	AX	Καλοήθεις παθήσεις μαστού	Βρέκας
Πέμπτη	18/10/12	BX	Καρκίνος μαστού	Τουρλής
Τρίτη	23/10/12	AX	Κακώσεις θώρακα	Παπαχρήστος
Τετάρτη	24/10/12	AX	Πυλαία υπέρταση	Χατζούλης
Πέμπτη	25/10/12	AX	Παγκρεατίτιδες	Φαρμάκης
Τρίτη	30/10/12	AX	Παθήσεις οισοφάγου	Δαλιακόπουλος
Τετάρτη	31/10/12	AX	Παθήσεις διαφράγματος	Δαλιακόπουλος
Πέμπτη	1/11/12	BX	Νεοπλάσματα στομάχου	Περμεκερλής
Τρίτη	6/11/12	BX	Γαστροδωδεκαδακτυλικό έλκος	Αποστολίδης
Τετάρτη	7/11/12	AX	Κήλες	Τσαντήλας
Πέμπτη	8/11/12	BX	Παθήσεις χοληφόρων	Μηλιάς
Τρίτη	13/11/12	AX	Κακώσεις κοιλίας	Καλιώρας
Τετάρτη	14/11/12	BX	Παθήσεις σπληνός	Σδράλης
Πέμπτη	15/11/12	AX	Οξεία αρτηριακή απόφραξη	Λιούπης
Τρίτη	20/11/12	AX	Χρόνια αποφρακτική αρτηριοπάθεια	Λιούπης
Τετάρτη	21/11/12	AX	Ανευρύσματα	Λιούπης
Πέμπτη	22/11/12	BX	Παθήσεις παραθυρεοειδών	Ορφανάκος
Τρίτη	27/11/12	AX	Όγκοι βρόγχων πνεύμονος	Παπαχρήστος
Τετάρτη	28/11/12	BX	Παθήσεις θυρεοειδούς	Τσάχαλης
Πέμπτη	29/11/12	BX	Παθήσεις λεπτού εντέρου	Σδράλης
Τρίτη	4/12/12	AX	Παθήσεις επινεφριδίων	Ιωαννίδης
Τετάρτη	5/12/12	AX	Καρκίνος παγκρέατος	Φαρμάκης
Πέμπτη	6/12/12	BX	Νεοπλάσματα παχέος εντέρου	Κουριδάκης
Τρίτη	11/12/12	AX	Παθήσεις πρωκτού	Τσαντήλας
Τετάρτη	12/12/12	BX	Φλεγμονώδεις παθήσεις εντέρου	Φωτιάδης
Πέμπτη	13/12/12	AX	Παθήσεις φλεβών	Λιούπης
Τρίτη	18/12/12	AX	Ενδοκρινικά νεοπλάσματα	Χριστόπουλος
Τετάρτη	19/12/12	AX	Νεοπλάσματα ήπατος	Χατζούλης

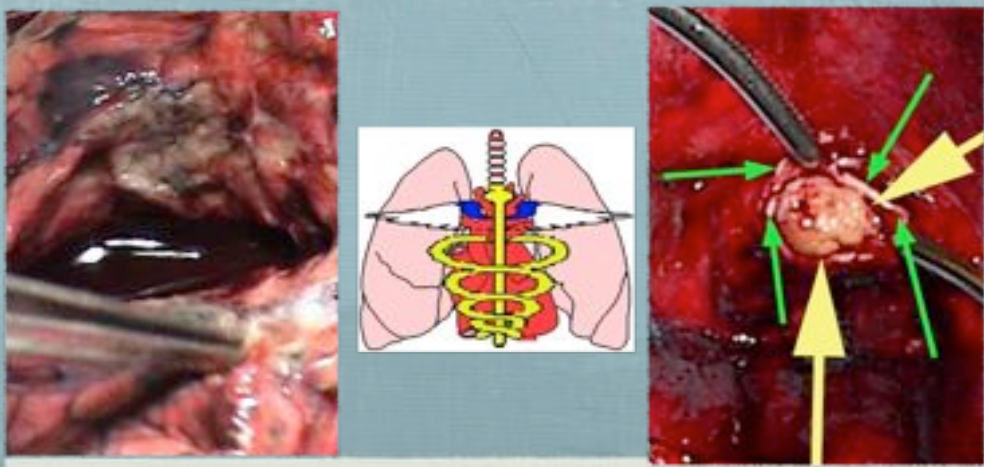
Τα μαθήματα θα γίνονται στην αίθουσα διδασκαλίας του νοσοκομείου, στις 08.30 π.μ.

-Ο-

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Δρ Πέτρος Μ. Κουριδάκης
Γενικός Αρχίατρος
Χειρουργός

03.10.2012

Three images related to lung cancer: a surgical specimen, a diagram of the thorax with a tumor, and a surgical resection.

Όγκοι Βρόγχων - Πνεύμονος

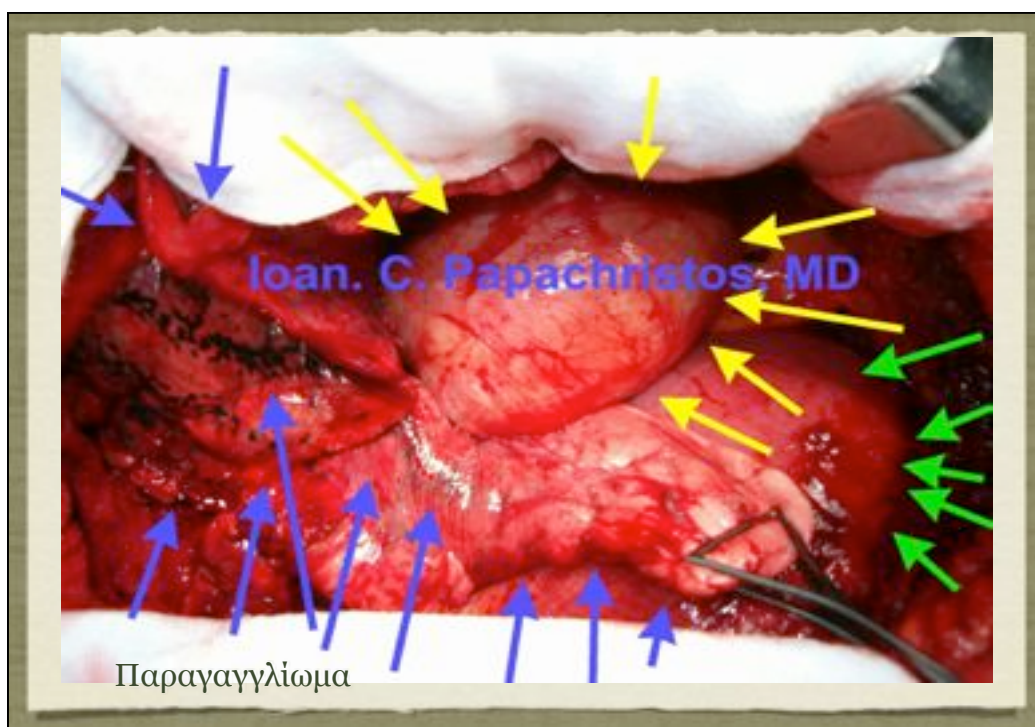
Ιωάννης Χ. Παπαχρήστος
Αρχίατρος, Δ/ντής Θωρακοχειρ/κού Τμήμ. 424 ΓΣΝΕ
www.icp-med.gr

Μαθημα Φοιτητών Ζ' Εξαμήνου ΑΠΘ, 27.11.2012

- Καλοήθεις Όγκοι
  - Σπανιότατοι
- Κακοήθεις Όγκοι

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ

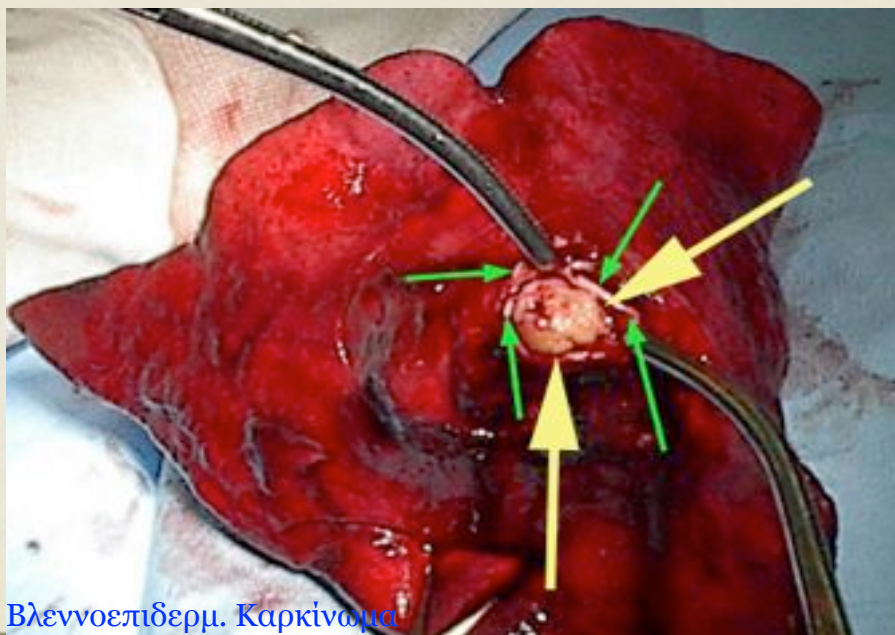
- Αμαρτώματα
- Όγκος από διαυγή κύτταρα
- Τεράτωμα
- Θήλωμα
- Πολύποδες
- Ίνωμα
- Λίπωμα
- Χόνδρωμα
- Λειομύωμα
- Αιμαγγείωμα
- Ιστικύττωμα
- Ξάνθωμα
- Παραγαγγλίωμα

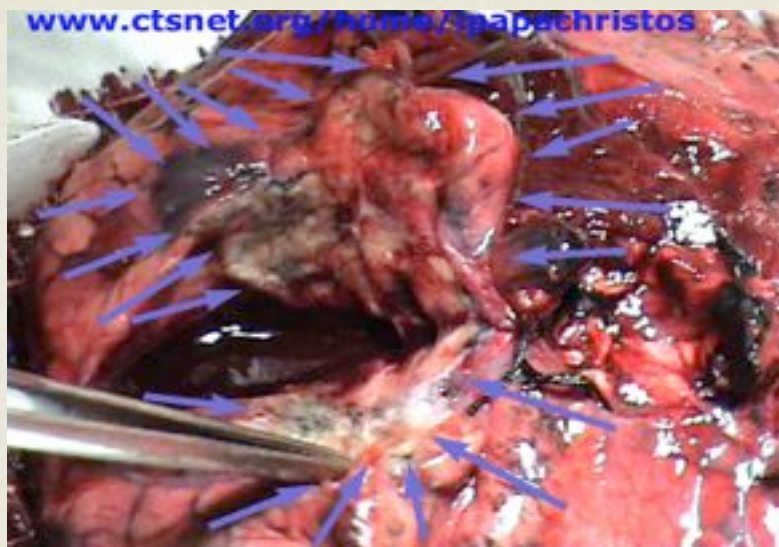

ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ

- Όγκοι βρογχικών αδένων:
  - Καρκινοειδές βρόγχων
  - Αδενικό Κυστικό Καρκίνωμα
  - Βλεννοεπιδερμικό Καρκίνωμα
  - Αδένωμα Βρογχικών βλεννογόνων αδένων [ΚΑΛΟΗΘ]
  - Πολυμορφικοί Όγκοι
- Α/παθής Καρκίνος του Πνεύμονα ή Βρογχογενές Καρκίνωμα
  - Μη-Μικροκυτταρικό NSCLC

Βλεννοεπιδερμ. Καρκίνωμα

Αδενοκαρκίνωμα ΔΑΛ

Αδενοκαρκίνωμα

NSCLC

- Επιδερμικό καρκίνωμα ή “από πλακώδη κύτταρα” ή “ακανθοκυτταρικό” (Squamous cell carcinoma)
- Αδενοκαρκίνωμα (Adenocarcinoma)
  - Βρογχοκυψελιδικό καρκίνωμα (bronchoalveolar carcinoma)
- Αδενοπλακώδες (Adenosquamous carcinoma)
- Μεγαλοκυτταρικό Καρκ. (Large cell carcinoma)
- Αδιαφοροποίητο (Undifferentiated NSCLC)

SCLC

- Αδιαφοροποίητο ή αναπλαστικό καρκίνωμα
- Κακοηθέςτατο - μεθίσταται πρώιμα
  - Δίκην κόκκων βρώμης (oat-cell carcinoma)
  - Διαμέσου τύπου SCLC
  - Σύνθετου τύπου (combined)

ΚΠ: Παθογένεια

- **Κάπνισμα**

- Υψηλός κίνδ ≥ 20 pack-yrs

- Ίνες Αμιάντου (αγγλ. "asbestos", Μεσοθηλίωμα)

- Γενετική προδιάθεση

- Έναρξη Όγκου (Tumour Initiation)

- Προαγωγή Όγκου (Tumour Promotion)

- Εξάπλωση Όγκου (κατά συνέχεια ιστού, λεμφογενής, αιματογενής)

- Διάγνωση Έγκαιρη

- Συμπτώματα

- Εργαστηρ. Εξετάσεις

- Σταδιοποίηση

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Ο κλινικός γιατρός οφείλει **να τεκμηριώσει** (είτε αποκλείοντας είτε επιβεβαιώνοντας) διάγνωση Καρκίνου σε κάθε (πρώην) καπνιστή με παθολογικό εύρημα στην ακτ/φία θώρακος σε ευλόγως Σύντομο χρονικό διάστημα ($\approx 10 - 30$ ημέρες)
- δηλ. κατ' αρχήν **οφείλει Να Υποψιαστεί διάγνωση Καρκίνου** του Πνεύμονα σε Κάθε περίπτωση παθολογικού ακτ/γικού ευρήματος σε (πρώην) Καπνιστή.

Έγκαιρη Διάγνωση

- Όταν γίνεται επί σταδίου, στο οποίο υπάρχουν ακόμη Ελπίδες Ίασης μετά από χειρ/κή θεραπεία ($< \text{III}_b$)
- Στην Ελλάδα $\leq 10\%$ νέων περιπτώσεων NSCLC φτάνουν για θωρακοχειρ/κή εκτίμηση σε στάδιο ήδη “προχωρημένο” λόγω Σημαντικών καθυστερήσεων Διάγνωσης

Συμπτώματα-1

- Ουδέν ("τυχαίο ακτ/γικό εύρημα")
- Τοπική ανάπτυξη:
  - Βήχας
  - Αιμόπτυση
  - Συριγμός
- Επέκταση Όγκου
  - Δύσπνοια
  - Άλγος Θωρακικό, Ωμοβραχιόνιο (όγκοι Pancoast-Tobias)
  - Βράγχος Φωνής
  - Δυσκαταποσία
  - Σύνδρομο Άνω Κοίλης φλέβας

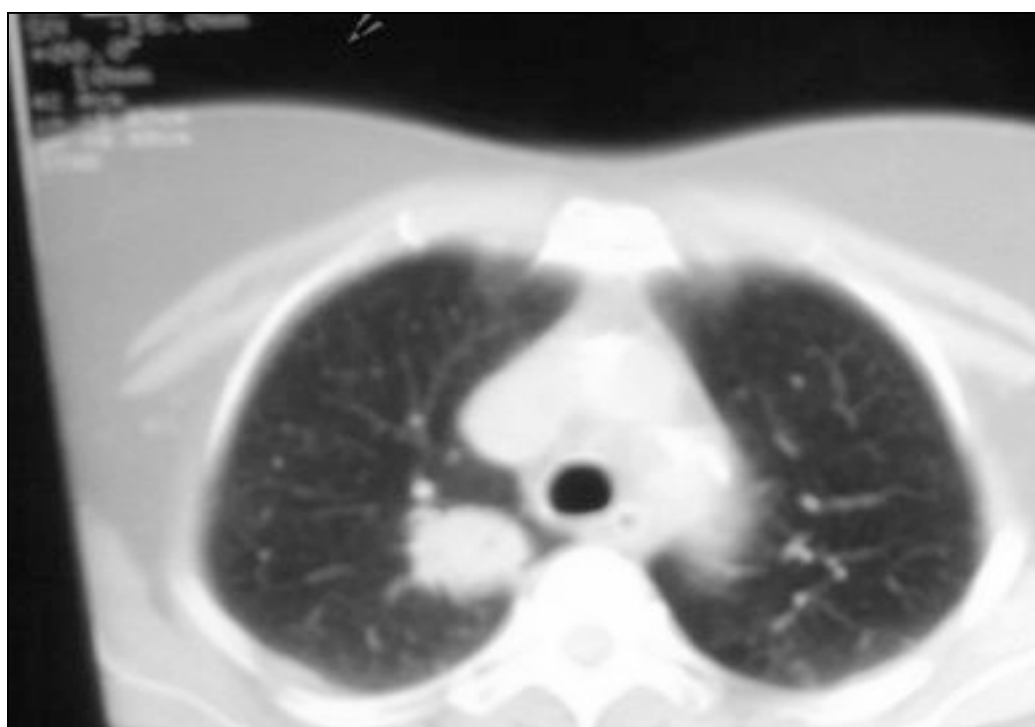
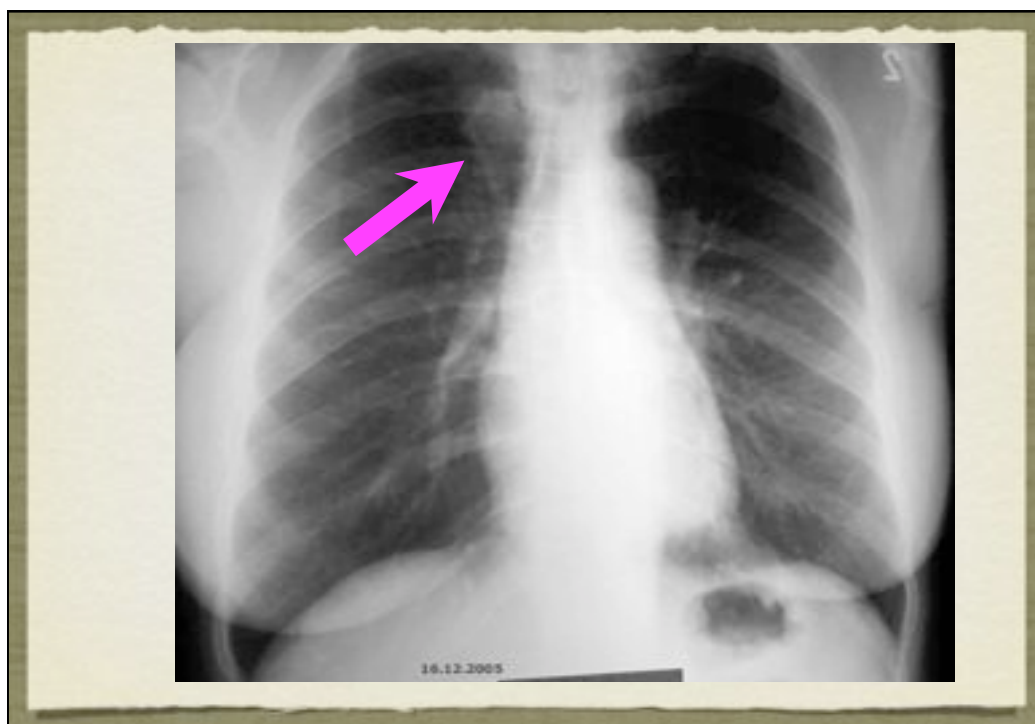
Συμπτώματα-2

- Μεταστάσεις - Γενίκευση:
  - Απώλεια βάρους
  - Κεφαλαλγίες, Έμετοι, Σπασμοί
  - Οστικό Άλγος
- Παρανεοπλασματικά Σύνδρομα:
  - Μυασθενικό σύνδρ Eaton-Lambert
  - Σύνδρ Cushing
  - Πνευμονική Υπερτροφική Οστεοαρθροπάθεια
  - Πληκτροδακτυλία
  - κλπ

Εργαστ. Εξετάσεις

- Ακτ/φίες θώρακος (F+P)
- CT θώρακος, **Κοιλίας & Εγκεφάλου**
- Κυτταρολογική Πτυέλων & βρογχικού εκπλύματος
- Ιστοπαθολογική εξέταση
- **Σπινθηρογράφημα Οστών ολοσωματικό**
- **MRI, PET/CT scan**

Εξειδικ. Κλινικές Εξετάσ.

- Βρογχοσκόπηση
  - Ινιοπτική (fiberoptic bronchoscopy)
  - με “ευθύ” ή άκαμπτο βρογχοσκόπιο (rigid bronchoscopy)
- Διαθωρακική βιοψία δια βελόνης κατευθυνόμενης με CT (CT-guided needle biopsy)
- Θωρακοκέντηση (thoracentesis) για λήψη πλευριτικού υγρού προς κυτταρολογική εξέταση κλπ (καλλιέργ, βιοχημικές, καταμέτρηση κυττάρων κλπ)
- Λαρυγγοσκόπηση
- Μεσαυλιοσκόπηση ή Μεσοθωρακοσκόπηση (Mediastinoscopy)
- Θωρακοσκοπική / Ανοικτή βιοψία πνεύμονος (VATS / open lung Bx)

Σταδιοποίηση

- Κλινική (**c** TNM stage)
- Παθολογοανατομική (**p** TNM stage)
- SCLC:
  - Περιορισμένη Νόσος Limited
  - Εκτεταμένη Νόσος Extensive

TNM

- T **t**umour $T_0, T_{is}, T_x, T_{1-4}$
- N (Lymph) **n**ode(s) N_x, N_{0-3}
- M **m**etastasis M_{1a-1b} (stage IV) / M_0
- Detterbeck FC et al. The New Lung Cancer Staging System. Chest 2009; 136: 260-271

T_x, 0, 1, 2

- T₀ Απουσία Όγκου. T_{is} Όγκος in situ
- T_x Αφανής όγκος Occult carcinoma
- T₁ Όγκ ≤ 3 cm, περιβαλλόμενος από πνευμ παρέγχ ή σπλαγχν. υπεζ, αλλά όχι κεντρικότερα λοβαίου βρόγχου ($T_{1a} \leq 2$ cm, 3 cm $\leq T_{1b} \leq 2$ cm)
- T₂ Όγκος > 3 cm & < 7 cm ή οποιουδήποτε μεγέθους, που:
  - διηθεί σπλαχνικό υπεζωκότα ή
  - στελεχιαίο βρόγχο σε απόστ ≥ 2 cm από την τρόπιδα, ή
  - προκαλεί ατελεκτασία ή αποφρακτική πνευμονίτιδα που εκτείνεται στις πύλες αλλά δεν περιλαμβάνει ολόκληρο πνεύμονα (3 cm $< T_{2a} \leq 5$ cm $< T_{2b} < 7$ cm)

T₃, 4

- T₃ Όγκος > 7 cm ($T_{3>7}$) ή που:
  - διηθεί κατά συνέχεια ιστού το θωρακικό τοίχωμα ή το διάφραγμα, φρενικό νεύρο, μεσαυλικό υπεζωκότα ή τοιχωματικό περικάρδιο (T_{3Inv}) ή
  - εντοπιζόμενος σε στελεχιαίο βρόγχο ≤ 2 cm από την τρόπιδα (T_{3Centr}) ή
  - που προκαλεί ατελεκτασία ή αποφρακτική πνευμονίτιδα σε ολόκληρο πνεύμονα (T_{3Centr}) ή
  - συνοδεύεται από διακριτά δορυφόρα οζίδια όγκου στον ίδιο λοβό ($T_{3Satell}$)
- T₄ Όγκος οποιουδήποτε μεγέθους με:
  - διήθηση Καρδιάς, Μειζόνων Αγγείων (ενν. του Μεσαυλίου), Τραχείας, κάτω λαρυγγικού νεύρου, Οισοφάγου, Σπονδύλου ή της Τρόπιδας (T_{4Inv}) ή
  - διακριτά δορυφόρα ιτά οζίδια όγκου σε διαφορετικό σύστοιχο λοβό ($T_{4Ipsi Nod}$)

N

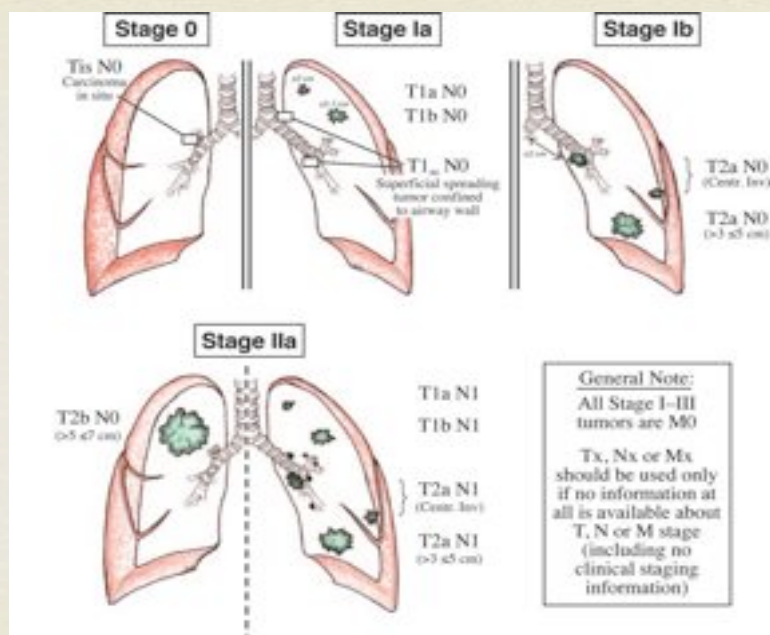
- No
- N1 Μετάσταση σε σύστοιχους περιβρογχικούς και/ή πυλαίους & ενδοπνευμονικούς λεμφαδένες, συμπεριλαμβανομένων και των διηθημένων κατά συνέχεια ιστού
- N2 Μετάσταση σε σύστοιχους μεσαυλικούς (μεσοθωρακικούς) λεμφαδένες και/ή υποτροπιδικούς
- N3 Μετάσταση σε ετερόπλευρους (της Άλλης πλευράς) μεσαυλικούς ή πυλαίους λεμφαδένες ή μετάσταση σε υπερκλείδιους ή σκαληνούς λεμφαδένες οποιασδήποτε πλευράς

M

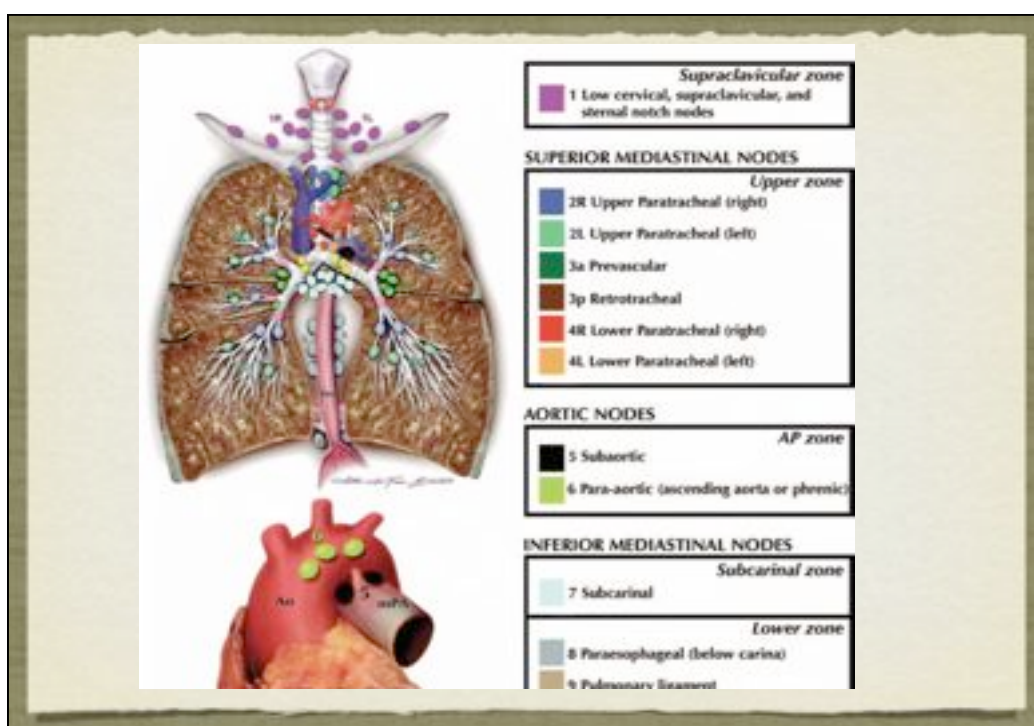
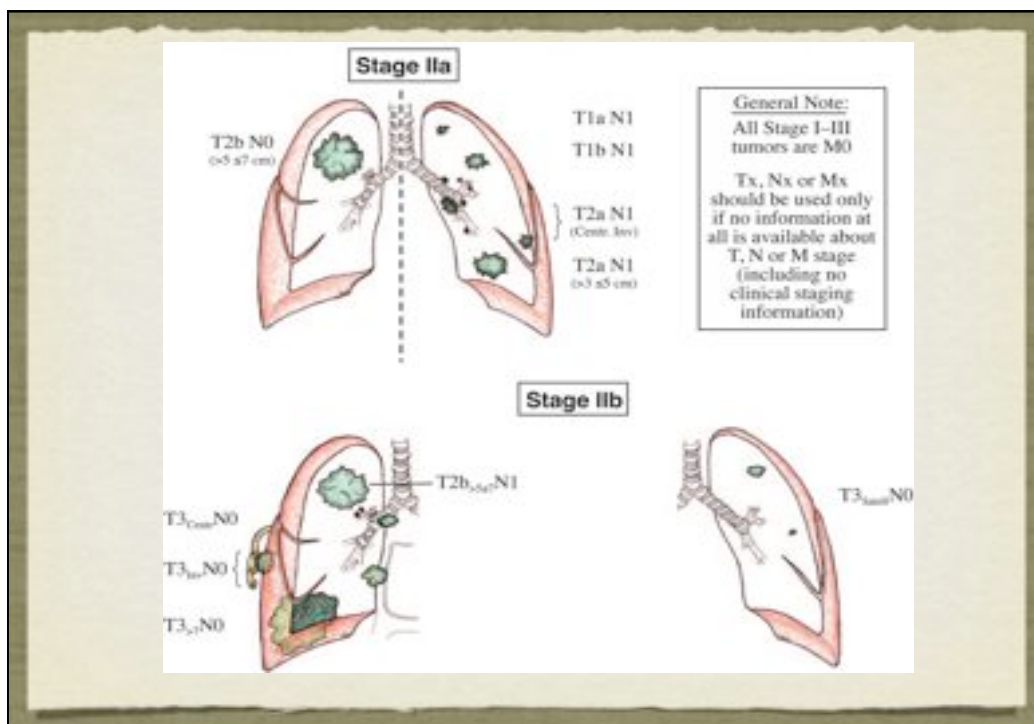
- Mo
- M1a Είτε:
  - Διακριτά οζίδια όγκου σε πνευμονικό λοβό ετερόπλευρο (της άλλης πλευράς, M1aContr Nod)
  - Όγκος με υπεζωκοτικά οζίδια ή κακοήγη πλευριτική συλλογή (M1aPl Dissem)
- M1b Απομακρυσμένη Μετάσταση

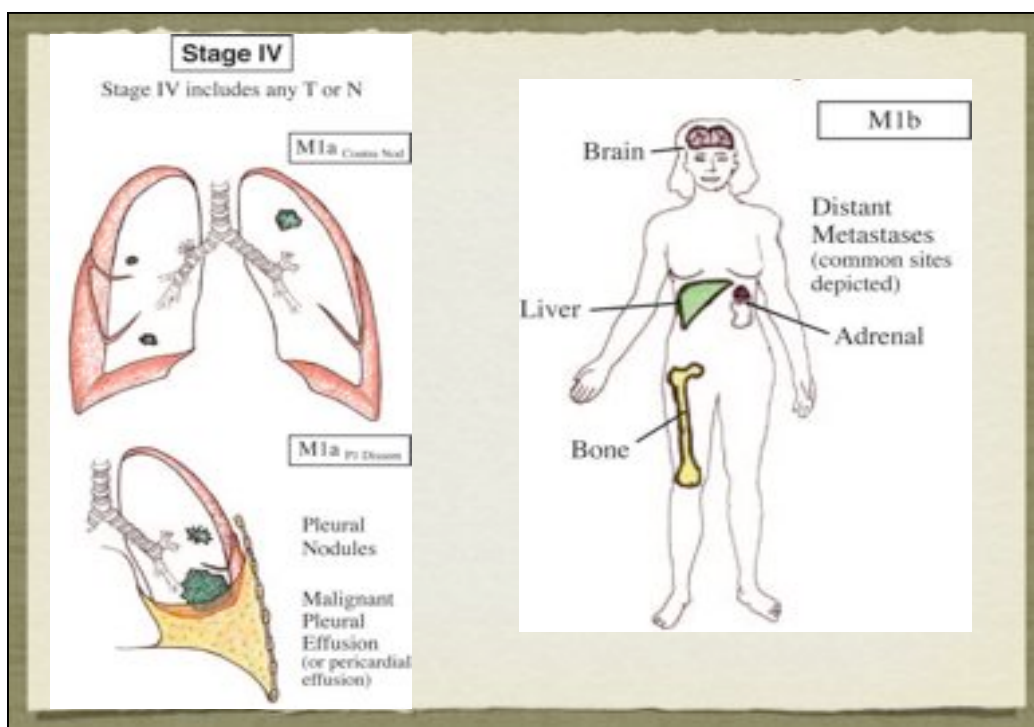
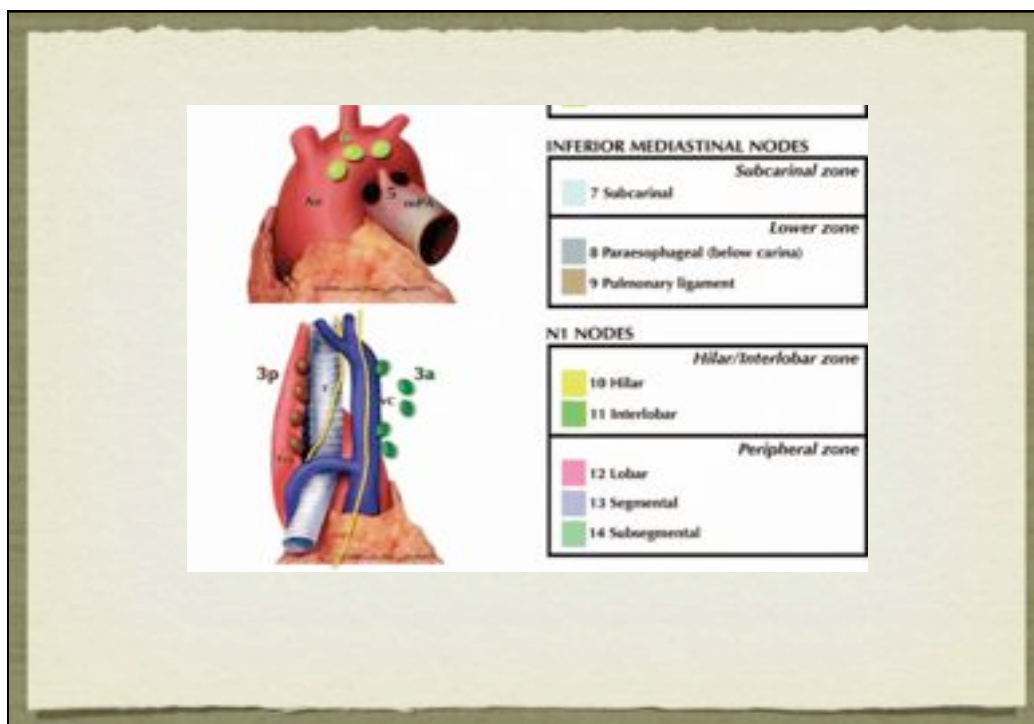
Στάδιο – TNM

T/M	Subgroup	N0	N1	N2	N3
T1	T1a	Ia	IIa	IIIa	IIIb
	T1b	Ia	IIa	IIIa	IIIb
T2	T2a	Ib	IIa	IIIa	IIIb
	T2b	IIa	IIb	IIIa	IIIb
T3	T3 >7	IIb	IIIa	IIIa	IIIb
	T3 <i>Inv</i>	IIb	IIIa	IIIa	IIIb
	T3 <i>Satell</i>	IIb	IIIa	IIIa	IIIb
T4	T4 <i>Inv</i>	IIIa	IIIa	IIIb	IIIb
	T4 <i>Ipsi Nod</i>	IIIa	IIIa	IIIb	IIIb
M1	M1a <i>Contra Nod</i>	IV	IV	IV	IV
	M1a <i>PI Disem</i>	IV	IV	IV	IV
	M1b	IV	IV	IV	IV

Θεραπευτ. Αντιμετώπιση

• Τοπικές θεραπείες

- Χειρουργική Εκτομή (στάδια $\leq$ IIIa)
- Ακτινοθεραπεία

• Συστηματικές Θεραπείες

- Χημειοθεραπεία

Χημειοθεραπεία

- Μόνη (πχ stage IV)
- Μτχ/κά ως συμπληρωματική (Adjuvant Rx)
- Προεγχειρητικά ή προσπάθεια Υποσταδιοποίησης (Downstaging) της Νόσου ως "Εισαγωγική Θεραπεία" ("Induction Rx", παλαιότερα γνωστή ως "Neoadjuvant Rx")
- Αποτελεσματικότητα αυτής Μόνης κυρίως ως προς Παράταση Ζωής

Χειρ/κή Θεραπεία

- Ενδείξεις:
  - Ογκολογικό Στάδιο Νόσου $\leq$ III_A
  - Ευρωστία / Καρδιοαναπν. Εφεδρείες ("Fitness for pulmonary resections")
- Curative Resections - θεραπευτ Εκτομές

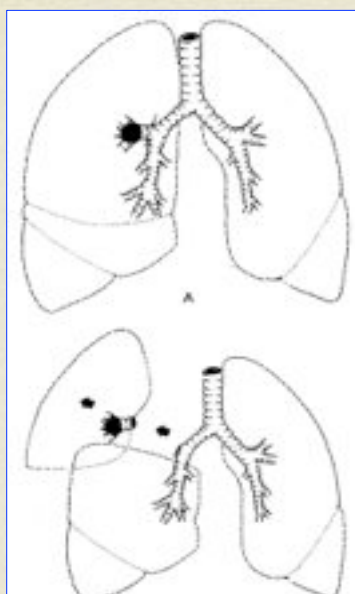

Εκτομές πνευμ Παρεγχύμ.

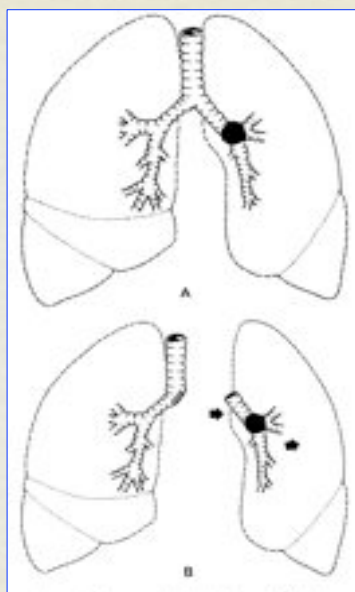
- Λοβεκτομή
- Διλοβεκτομή
- Πνευμονεκτομή
- Τμηματεκτομή
- Σφηγνοειδής Εκτομή

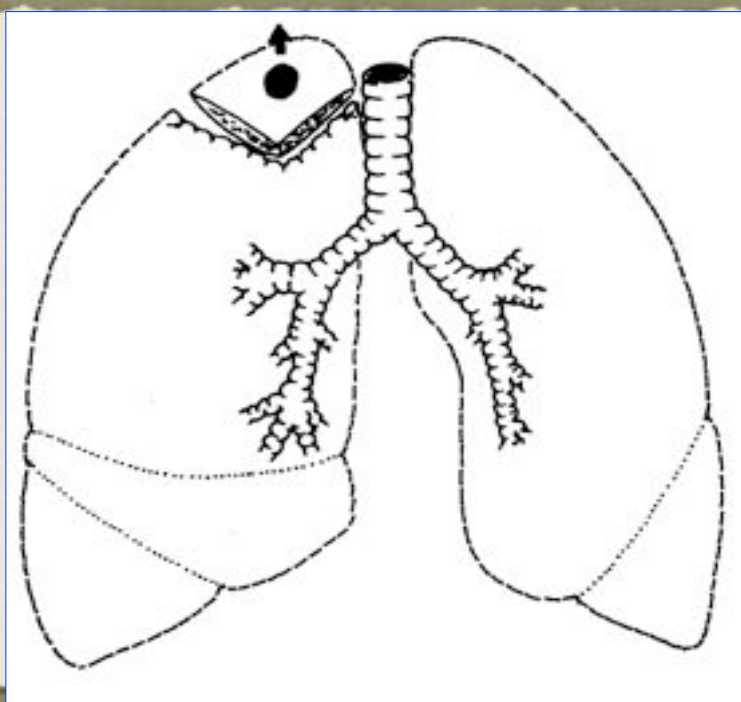

ΔΕ Άνω Λοβεκτομή

ΔΡ Πνευμονεκτομή

Προσπελάσεις

- Οπισθοπλάγια θωρακοτομή
- Προσθιοπλάγια θωρ/μή
- Μασχαλιαία θωρ/μή
- Πρόσθια θωρ/μή
- Οπισθία θωρ/μή
- Αμφοτερόπλευρη διαστερική θωρ/μή
- Μέση Στερνοτομή
- Θωρακοκοιλιακή

Άλλες τομές

Χειρ/κή θεραπεία

- Θνητότητα
- Πιθανότητα Ύασης

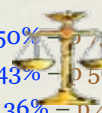

Χειρ/κή θεραπεία

- Θνητότητα
  - Λοβεκτομή $\approx 3\%$ (3–5%)
  - Πνευμονεκτομή $\approx 7\%$ (7–10%)

- Πιθανότητα Ύασης

- Ia c 50% – p 78%
- Ib c 43% – p 56%
- IIa c 36% – p 46%
- IIb c 25% – p 36%
- IIIa c 19% – p 24%
- IIIb c 7% – p 9%
- IV c 2% – p 13%

Video (6' 26")

